

เศรษฐกิจฟิลิปปินส์...คลื่นลูกใหม่แห่งเอเชีย

โดย นางขวัญใจ เดชเสนสกุล

ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

เศรษฐกิจฟิลิปปินส์ในปี 2553-2558 ขยายตัวเฉลี่ยถึง 6.2% ต่อปี สวนทางกับเศรษฐกิจโลกที่ยังเปราะบาง ขณะที่ธนาคารโลกคาดการณ์ว่าฟิลิปปินส์จะกลายเป็นหนึ่งในประเทศที่เศรษฐกิจเติบโตเร็วที่สุดในเอเชีย ด้วยอัตราการขยายตัวเฉลี่ย 6.5% ในช่วง 5 ปีข้างหน้า จึงมีการคาดการณ์ว่าฟิลิปปินส์จะเป็นเสมือน “มหัศจรรย์แห่งเอเชีย” (The Next Asian Miracle) ในระยะข้างหน้า ทำให้ฟิลิปปินส์กลับมาได้รับความสนใจอีกครั้ง หลังจากที่ถูกขนานนามว่าเป็นผู้ช่วยของเอเชียในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

ทั้งนี้ เศรษฐกิจฟิลิปปินส์มีจุดเด่นและศักยภาพหลายด้านที่จะเกื้อหนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจให้กลายเป็นคลื่นลูกใหม่ของเอเชีย ได้แก่ 1. มีการปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง ประธานาธิบดีเบนิกโน อากีโนให้ความสำคัญอย่างมากกับการปราบปรามคอร์รัปชันซึ่งเป็นรากเหง้าของหลายปัญหาในฟิลิปปินส์มาอย่างยาวนาน ส่งผลให้ผลการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์การคอร์รัปชันโดยองค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ล่าสุดในปี 2557 พบว่าฟิลิปปินส์อยู่อันดับ 85 ขยับขึ้นมากกว่า 60 อันดับภายในเวลา 7 ปี จากที่เคยอยู่ในอันดับ 141 ในปี 2551 ซึ่งปัจจัยดังกล่าวช่วยให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของฟิลิปปินส์ซึ่งจัดอันดับโดย World Economic Forum (WEF) เพิ่มขึ้นจากอันดับ 87 ในปี 2551 มาอยู่ที่อันดับ 47 ของโลกในปัจจุบัน 2. ประชากรมีคุณภาพ นอกจากฟิลิปปินส์มีประชากรมากถึงกว่า 102 ล้านคน (อันดับ 12 ของโลก) แล้ว ชาวฟิลิปปินส์ยังมีการศึกษาและสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี สะท้อนจากอัตราการรู้หนังสือซึ่งอยู่ที่ 96.3% สูงเป็นอันดับ 3 ของอาเซียนรองจากสิงคโปร์และไทย รวมถึงคะแนนสอบ TOEFL ของชาวฟิลิปปินส์เฉลี่ยปี 2557 อยู่ที่ 89 คะแนนจากคะแนนเต็ม 120 คะแนน สูงเป็นอันดับ 2 ของอาเซียนรองจากสิงคโปร์ คุณภาพของประชากรจึงนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดให้บริษัทข้ามชาติเข้าไปลงทุนในฟิลิปปินส์ 3. ภาคบริการมีศักยภาพสูง ฟิลิปปินส์มีศักยภาพในการรับจ้างบริการธุรกิจ (Business Process Outsourcing: BPO) เป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากอินเดีย โดยเฉพาะธุรกิจ IT เห็นได้จากบริษัท BPO ระดับโลก อาทิ Accenture และ Convergys ล้วนใช้ฟิลิปปินส์เป็นศูนย์กลางการให้บริการ ทำให้คาดว่าธุรกิจ BPO จะสร้างรายได้กว่า 2.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2559 หรือคิดเป็น 8% ต่อ GDP 4. FDI เติบโตสูง โดยในปี 2557 ขยายตัว 65% จากปี 2556 สูงสุดในอาเซียน เนื่องจากมีปัจจัยดึงดูดจากตลาดขนาดใหญ่ ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ แรงงานทักษะมีราคาถูก ทำให้ในระยะถัดไปภาคการผลิตของฟิลิปปินส์มีแนวโน้มจะเติบโตเข้ามาสนับสนุนภาคบริการอีกแรงหนึ่ง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่มูลค่าเพิ่มสูงซึ่งมีนักลงทุนต่างชาติขยายฐานการผลิตเข้ามามากขึ้น อาทิ รถยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์ 5. เสถียรภาพการเงินการคลังดี โดยดุลบัญชีเดินสะพัดปี 2557 เกินดุลกว่า 4% ต่อ GDP และมีการขาดดุลการคลังต่ำที่ 0.6% ต่อ GDP ประกอบกับหนี้สาธารณะต่ำที่ 45% ต่อ GDP ทำให้เศรษฐกิจฟิลิปปินส์ได้รับผลกระทบจากกระแสเงินทุนไหลออกที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันน้อยกว่าประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ สะท้อนจากค่าเงินเปโซในปี 2558 ที่ค่อนข้างมีเสถียรภาพเมื่อเทียบกับเงินสกุลอื่นในอาเซียน อาทิ ริงกิตและรูเปียะห์ที่ผันผวนสูง นอกจากนี้ การที่ฟิลิปปินส์มีหนี้ครัวเรือนต่ำเพียง 6% ต่อ GDP ทำให้ยังมีช่องว่างในการดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะถัดไป

หากมองในแง่การส่งออกของไทย ฟิลิปปินส์กำลังก้าวเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยการส่งออกของไทยไปฟิลิปปินส์เดือน ต.ค. 2558 ขยายตัวถึง 15.8% สูงสุดในตลาดอาเซียนทั้งหมด ขณะที่สัดส่วนการส่งออกของไทยไปฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้นจาก 1.8% ในปี 2548 มาอยู่ที่ 3.9% ในเดือน ต.ค. 2558 กลายเป็นตลาดส่งออกอันดับ 3 ของไทยในอาเซียน แซงหน้าสิงคโปร์และอินโดนีเซียแล้ว อีกทั้งหากมองในแง่สินค้าพบว่า ฟิลิปปินส์ได้กลายเป็นตลาดส่งออกรถยนต์และส่วนประกอบอันดับ 2 ของไทยรองจากออสเตรเลีย นอกจากนี้ อุปสงค์ในประเทศฟิลิปปินส์ที่เติบโตอย่างโดดเด่นได้ส่งผลดีต่อสินค้าส่งออกของไทยอีกหลายรายการให้ขยายตัวสวนทางกับการส่งออกไปตลาดโลก อาทิ ข้าว เครื่องดื่ม เครื่องจักรกล รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ ปัจจัยดังกล่าวสะท้อนว่าฟิลิปปินส์เป็นอีกตลาดหนึ่งที่มีศักยภาพและไม่ควรมองข้ามในภาวะที่เศรษฐกิจโลกยังมีความไม่แน่นอนสูง

ทั้งนี้ แม้เศรษฐกิจฟิลิปปินส์ในภาพรวมจะมีแนวโน้มที่ดี แต่ก็ยังต้องเผชิญกับปัจจัยท้าทายอยู่หลายประการ อาทิ ความไม่แน่นอนของนโยบายหลังการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นกลางปี 2559 การกระจายรายได้ที่ยังไม่ทั่วถึง โครงสร้างพื้นฐานที่ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนา ปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นโจทย์ที่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อที่จะทำให้เศรษฐกิจฟิลิปปินส์เติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว สถานการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่ยุโรปการไทยต้องจับตามองอย่างใกล้ชิด เพื่อแสวงหาโอกาสที่เกิดขึ้นให้ได้ทันเวลาที่ ขณะเดียวกันก็ต้องเตรียมรับมือกับคู่แข่งทางการค้าการลงทุนจากฟิลิปปินส์ที่จะแข็งแกร่งขึ้นด้วย